

374 02

ศ 7480

๑.3

การสำรวจแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

สุคนธ์ สอนิ

11 ก.ธ. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

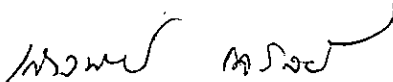
มกราคม 2534

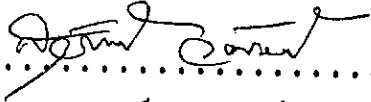
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

173483

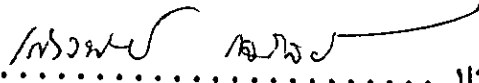
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

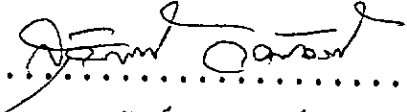
คณะกรรมการควบคุม

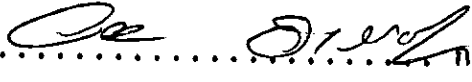
..... ประธาน
(ผศ.ดร.เสาวนีย์ เล่วลิขัย)

..... กรรมการ
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนางค์)

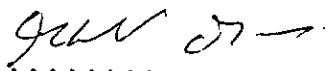
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.เสาวนีย์ เล่วลิขัย)

..... กรรมการ
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนางค์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ..31... เดือน ..พฤษภาคม... พ.ศ. 2534....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วย ความอนุเคราะห์ และการแนะนำ
อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์ รองศาสตราจารย์
สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ที่กรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนแล้วเสร็จ ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ทองอยู่ แก้วไทรชะ ดร.ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์
และดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือ ตลอดจนได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์สมของ
ภูวรางกูร นิสิตการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ 6 ทุกคนที่ให้การกำลังใจสนับสนุน และที่ลืมเสียมิได้คือ
คุณวันพร ลิ้มบัววรรณ ผู้เป็นกำลังใจในการสนับสนุนให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้

หากคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้า
ทางวิชาการ และประโยชน์แก่นักศึกษาผู้ใหญ่อื่นๆ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าความดี
ความงามนี้แก่ คุณสาลี เทียมพันธ์ และคุณสมจิตร เทียมพันธ์ ตลอดจน ครู อาจารย์
ผู้ซึ่งวางรากฐานการศึกษาผู้ใหญ่ให้แก่ผู้วิจัย

สุคนธ์ สนิธิ

สารบัญ

บทที่	หน้า
✓ <i>การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ</i>	
1. บทนำ	1
กัมมิล้าง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คานิยามศัพท์เฉพาะ	5
✓ สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรการศึกษานอกระงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	8
จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	15
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาแบบแผนการเรียน	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3. ✓ วิธีการศึกษาค้นคว้า	33
✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	36
ลักษณะของแบบสอบถาม	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	53
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	53
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
/สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	55
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
ภาคผนวก ข. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ	77
ภาคผนวก ค. ชุดแสดง เลขที่ข้อแบบสอบถามของแบบแผนการเรียน ในแต่ละแบบ	79
ประวัติย่อของผู้วิจัย	81

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1. รายชื่อโรงเรียนจำนวนนักศึกษาทั้งหมดและจำนวนนักศึกษาที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	35
2. จำนวนแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	39
3. แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยส่วนรวมและลำดับที่	45
4. แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่จำแนกตามเพศและลำดับที่	46
5. แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลำดับที่	47
6. แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่จำแนกตามสถานภาพการทำงาน และลำดับที่	48
7. เปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระหว่างนักศึกษาชายและหญิง	49
8. เปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระหว่างนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	50
9. เปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระหว่างนักศึกษาที่มีงานทำกับไม่มีงานทำ	52

บทนำ

ภูมิหลัง

จุดมุ่งหมายสำคัญในการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คือการช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2524 : 106 -107) ซึ่งครูผู้สอนไม่ใช้ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว หากแต่มีลักษณะเป็นผู้อำนวยการความสะดากในการเรียนและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เป็นผู้ร่วมวางแผนการเรียน เป็นผู้รับผิดชอบ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนผู้ใหญ่จึงมีหน้าที่ในการจัดสภาพการเรียนและอุปกรณ์การเรียนมุ่งใจผู้เรียนและให้กำลังใจผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แนวการสอนผู้ใหญ่ที่ปฏิบัติกันในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกันมากจนเกือบจะถือได้ว่าเป็นแนวเดียวกัน ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้ใหญ่นั้น ได้จัดให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของสภาพสังคมและจิตวิทยาของผู้ใหญ่ ซึ่งในสังคมหรือในชุมชนเราจะพบผู้คนที่ไปบางคนก็อยู่ตามลำพัง บางครั้งก็อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ บางครั้งก็เป็นกลุ่มใหญ่หรือบางครั้งก็มีกิจกรรมร่วมกันทั้งชุมชน ฉะนั้นรูปแบบการเรียนการสอนผู้ใหญ่จึงควรจัดให้มีทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และารูปของกิจกรรมชุมชน (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 205) ซึ่งครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ควรจะให้ความรู้ ค่านิยม ทักษะ และกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยที่ผู้สอนควรมีความรู้และทักษะอย่างเพียงพอที่จะรับหน้าที่เป็นทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ได้ และในด้านการสอนผู้สอนควรมีความถนัดในการใช้กระบวนการควบคุมชี้แนะ การอำนวยความสะดวกและการร่วมมือ และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ และลักษณะการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อตอบสนองลักษณะเฉพาะของแต่ละคนได้ (อันตา นพคุณ. 2527 : 192- 193) นอกจากนี้ผู้สอน

ควรจะสามารถที่จะจูงใจให้ผู้เรียนแต่ละคนและทั้งกลุ่ม รู้จักจัดกิจกรรม การเรียนการสอนได้หลายลักษณะ ดังนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จึง เป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน นอกจากให้ความรู้แนวคิดและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องแล้วจะต้องหาทาง ช่วยขจัดความรู้สึกขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกไม่ดี กับตนเองอีกด้วย

นอกจากผู้สอนจะปรับปรุงวิธีสอนแล้ว การสร้างนิสัยการเรียนที่ถูกต้อง นับว่ามีความสำคัญยิ่ง ซึ่ง ได้แก่ การเรียนด้วยความสนใจ ตั้งใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พินิจพิจารณา ได้ตาม ^{ใจ} ฝักคึดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้น ถ้าหากเพียงแต่ผู้สอนให้ คำแนะนำ และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกันจนเป็นนิสัย (บรม นิคมานนท์ . 2528 : 348) ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนคือ ครูเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าที่จะ ช่วยให้ผู้เรียนมีแบบแผนการเรียนที่ถูกต้อง ถ้าหากผู้เรียนใช้แบบแผนการเรียนที่ ต้องการ เขาก็สามารถแสวงหาวิชาหรือพัฒนาความรู้เพิ่มเติมตนเองได้ แต่ผู้สอนมักจะ เลือกแบบแผนการเรียนต่างกัน โดยที่คำนึงถึงเนื้อหาที่จะเรียน แบบแผนการเรียนที่ ใช้กันมากในการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ คือ แบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบใช้กรณีตัวอย่าง แบบใช้บทบาทสมมติ แบบสาธิต และแบบใช้แบบเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่ง แสดงให้เห็นว่าแบบแผนการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้

การเรียนการสอนไม่อาจประสบความสำเร็จได้ หากแบบแผนการเรียนที่ ผู้สอนเลือกใช้ขาดความเหมาะสมกับแบบแผนการเรียนที่ผู้เรียนต้องการ (Smith. 1976 : 12) ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงผู้เรียนให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนนั้นมี ลักษณะความคิดเห็นที่ต่างกัน จะเลือกเรียนสิ่งที่ไม่เหมือนกัน และเรียนโดยแบบแผน การเรียนที่ต่างกัน (ทองจันทร์ หงส์สดารมภ์ . 2524 : 2) หากมีการจัดกลุ่มผู้เรียน ตามแบบแผนการเรียนที่ผู้เรียนต้องการ แล้วดำเนินการสอนเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล โดยใช้แบบแผนการเรียนที่เหมาะสมกับแบบแผนการเรียนที่ผู้เรียนต้องการให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น และมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย (Torrance. 1965 : 53)

แบบแผนการเรียนของผู้เรียนเป็นลักษณะ เฉพาะตัวของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเกิดจากการที่ผู้เรียนต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนจะ เลือกแบบแผนการเรียนของตนเองในขณะที่กำลัง เรียนเนื้อหาวิชาการใน หลักสูตร ผู้เรียนเองจะ เป็นผู้รู้ถึงแบบแผนการเรียนที่ตนเองต้องการได้ดีกว่าผู้สอน ผู้เรียนจะ เลือกแบบแผนการเรียนของตนหลาย ๆ แบบ มากน้อยต่างกันตามแต่ละ สถานการณ์การเรียน

จากความสำเร็จของการศึกษาถึงแบบแผนการเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยจึง สนาใจที่จะศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะว่าในการศึกษานอกระบบโรงเรียน ยังไม่มีใครสำรวจ แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เขาต้องการเลย ดังนั้นการศึกษาถึงแบบแผน การเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่ภาค๓ ในการพัฒนา การเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และสำหรับผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับแบบแผนการเรียนของนักศึกษา เพื่อให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ภาค๓ ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบแบบแผนการเรียนในแต่ละแบบ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในโรงเรียนภาค๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน

✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอคำในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน
2. สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับแบบแผนการเรียนของนักศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพ

✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอคำ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีทั้งสิ้น 22 แห่ง การศึกษาครั้งนี้จำกัดเฉพาะผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 มีทั้งสิ้น 5,707 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอคำ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวนโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอคำ 11 แห่ง จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่ 374 คน โดยการสุ่มแบบหลายชั้น (Multistage Random Sampling) รายละเอียดอยู่ในบทที่ 3

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา

2.1.1 เพศ

- เพศชาย
- เพศหญิง

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.1.3 สถานภาพในการทำงาน

- มีงานทำ
- ไม่มีงานทำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แบบการเรียน 6 แบบ คือ

2.2.1 แบบสาธิต

2.2.2 แบบศึกษาด้วยตนเอง

2.2.3 แบบบรรยาย

2.2.4 แบบอภิปราย

2.2.5 แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง

2.2.6 แบบแก้ปัญหา

คานิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอคำ หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2532

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนผู้ใหญ่อำเภอคำ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนที่คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย สะสมตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนถึงภาคการศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2532 โดยแยกเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการเรียนคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จนถึงภาคการศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2532 ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

3.2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการเรียนคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จนถึงภาคการศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2532 ต่ำกว่า 2.75 ลงมา

4. สถานภาพในการทำงาน หมายถึง สถานภาพในการรับผิดชอบในหน้าที่การงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผลที่เกิดขึ้นคือรายได้ โดยแยกเป็น 2 สถานภาพ คือ

4.1 สถานภาพมีงานทำ หมายถึง การที่บุคคลอยู่ในสถานภาพที่จะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน อันก่อให้เกิดรายได้ ที่สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต

4.2 สถานภาพไม่มีงานทำ หมายถึง การที่บุคคลไม่อยู่ในสถานภาพที่จะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและไม่มีรายได้เป็นของตนเอง

5. แบบแผนการเรียน หมายถึง วิธีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าด้านการเรียนการสอนของผู้เรียนแต่ละคน ด้วยวิธีการหรือลักษณะของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหาการคิดการเรียน และการมีสัมพันธภาพต่อบุคคลในสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งแบ่งเป็น 6 แบบ ดังนี้

5.1 แบบสาธิต หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมการฝึกปฏิบัติตามตัวอย่างที่ผู้สอนแสดงให้เห็นที่ละขั้น จนกว่าจะสามารถปฏิบัติเองได้

5.2 แบบศึกษาด้วยตนเอง หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมทำงานตามลำพัง เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ๆ และนำเสนอความรู้ในชั้นเรียน

5.3 แบบบรรยาย หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมโดยการฟังผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญอธิบายแนวความคิด หรือสาระในบทเรียน และได้จัดบันทึกหลักการที่สำคัญของบทเรียน

5.4 แบบอภิปราย หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมในการฟัง ถามและพูด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5.5 แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมการทดลองหรือปฏิบัติงานด้วยตนเองในสถานการณ์จริง จัดบันทึก และสรุปผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน

5.6 แบบแก้ปัญหา หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาย่าง เป็นระบบ ได้ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองและอภิปรายคำตอบ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพศชายกับเพศหญิง มีแบบแผนการเรียนรู้ในแต่ละแบบแตกต่างกัน
2. นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ มีแบบแผนการเรียนรู้ในแต่ละแบบแตกต่างกัน
3. นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มึ้งงานทากับไม่มึ้งงานทามีแบบแผนการเรียนรู้ในแต่ละแบบแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแยกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (พ.ศ. 2530)
2. จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
3. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาแบบแผนการเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (พ.ศ. 2530)

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ผักหักชะและปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมกับผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัตภาพ หลักสูตรนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับเดียวกันในระบบโรงเรียน และมีความยืดหยุ่นพอเพียงที่จะให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2532 : 1 - 6) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักการ

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อันเป็นพื้นฐานให้เห็นช่องทางสำหรับประกอบอาชีพตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด ตลอดจนรู้จักหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกงานอาชีพ หรือ เพื่อปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดีขึ้น

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานสำหรับปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ ๆ

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ สอดคล้องกับสภาพการแก้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพในด้านจริยธรรม วัฒนธรรม ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมไปบนแนวทางอันจะเป็นการช่วยพัฒนาประเทศ

5. เป็นการศึกษาที่จัดให้ประสานสัมพันธ์กันทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนี้

1. รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงกระบวนการคิด ซึ่งมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเอง, สังคม สิ่งแวดล้อมและวิชาการ

2. มีความรู้และทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ การศึกษาเพิ่มเติม และการดำเนินชีวิต

3. เห็นคุณค่าและธำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมอันดีงาม

4. เข้าใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ รู้จักพิจารณา และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
5. เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม
6. มีเจตคติที่ดีต่อสัมมาชีพ ฝึกให้ขยันอดทนและประหยัด ตลอดจนรู้จัก สงวนบำรุงรักษาสถาถาวรสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หมวดวิชา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		หมายเหตุ
	วิชาบังคับ(หน่วยการเรียน)	วิชาเลือก(หน่วยการเรียน)	
วิชาภาษาไทย	ภาษาไทย (7)	ภาษาไทย 1 (9)	จะเลือกเรียนหมวดวิชาบังคับหรือวิชาเลือกก่อนก็ได้
วิชาคณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์ (3)	คณิตศาสตร์ 1 (9) คณิตศาสตร์ 2 (9)	การเลือกเรียนในหมวดวิชาเลือกจะต้องเรียนเรียงตามลำดับ
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต (13)	ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคเหนือ 1 (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคกลาง 3 (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคใต้ 4 (9)	จะเลือกหมวดวิชาบังคับหรือวิชาเลือกก่อนก็ได้

หมวดวิชา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		หมายเหตุ
	วิชาบังคับ(หน่วยการเรียน)	วิชาเลือก(หน่วยการเรียน)	
วิชาชีพ	วิชาชีพ (3)	อาชีพที่เป็นการฝึกทักษะ (200 ชม. = 1 หมวดวิชา)	วิชาอาชีพเลือกผู้เรียนจะเลือกเรียนหรือเทียบหรือโอนได้ทั้ง 3 หมวดวิชาตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรมการศึกษา นอกโรงเรียนกำหนด
วิชาภาษา ต่างประเทศ		ภาษาอังกฤษ 1 (9) ภาษาอังกฤษ 2 (9)	จะเลือกเรียนหมวดวิชาใดก่อนก็ได้
วิชา วิทยาศาสตร์		วิชาวิทยาศาสตร์ 1 (9) วิชาวิทยาศาสตร์ 2 (9)	
	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;">4 หมวดวิชา</div> <div style="text-align: center;">3 หมวดวิชา (อย่างน้อย)</div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;">7 หมวดวิชา</div>		ผู้ที่จบหลักสูตรต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวมไม่น้อยกว่า 7 หมวดวิชา (53 หน่วยการเรียน)

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. การเรียนการสอน

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มี ความสัมพันธ์ระหว่างหมวดวิชามากที่สุดเท่าที่จะทำได้

1.2 ผู้สอนควรรู้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหา และความต้องการของ ท้องถิ่นฝึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์และลักษณะ เนื้อหาวิชา เช่น /การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปราย ทำงานเป็นกลุ่ม ฯลฯ

1.3 ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนทั้งภาควิชาการ และภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะ เฉพาะของแต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ใน สังคมได้อย่าง เป็นสุข

2. เวลาเรียน

ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีก ตามที่เห็นสมควร

หลักสูตรนี้กำหนดให้เรียนวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา และต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน ไม่นับภาคฤดูร้อน

3. ข้อกำหนดวิชาอาชีพ

วิชาอาชีพที่เรียนให้ได้จบตามหลักสูตรนี้ มีโครงสร้างดังนี้

3.1 วิชาอาชีพบังคับ ^{รวม 15 หน่วย} โลกของงานอาชีพ 3 หน่วยการเรียน

3.2 วิชาอาชีพเลือก ผู้เรียนจะ เลือกเรียน/เทียบ/โอน ได้ทั้ง 3 หมวดวิชา ทั้งนี้ให้เลือกเรียนในวิชาที่มีเนื้อหาไม่ซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว โดยวิธีการดังนี้

3.2.1 เทียบจากประสบการณ์ด้านอาชีพ

- ประเมินจากประสบการณ์ที่มีอยู่ ✓
- ประเมินจากอาชีพที่ประกอบกรอยู่ ✓
- ประเมินจากโครงการประกอบอาชีพใหม่หรือโครงการพัฒนาอาชีพเดิม

3.2.2 โอนผลการเรียนจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระตามวิธีการและ เกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

3.2.3 เรียนตามหลักสูตรวิชาอาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และอนุมัติ ซึ่งมีระดับเทียบเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยอาจเลือกเรียนวิชา เดี่ยว สาขาเดียว หรือหลายรายวิชาสาขาเดียว หรือหลายรายวิชาต่างสาขากัน ที่มีเวลาเรียนตามหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง นับให้ 1 หมวดวิชา โดยสถานศึกษาจัดสอนเอง หรือโอนผลการเรียนมาจากสถานศึกษาอื่นที่ กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

4. การประเมินผล

การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2530

5. เกณฑ์การจบหลักสูตร

ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องสอบได้วิชาบังคับ ^{๕ วิชา} 4 ~~๕~~ หมวดวิชา วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวม อย่างน้อย 7 หมวดวิชา จึงจะถือว่าจบหลักสูตร

จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ในกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจในลักษณะธรรมชาติและข้อมูลต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ดีพอสมควร จึงจะสามารถจุดใจและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมก่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีได้ (บรม นิคมานนท์ 2528 : 277) การเรียนการสอนเด็กในระบบโรงเรียนมีความยากสลับซับซ้อนอยู่มากแล้ว แต่สำหรับกระบวนการเรียนการสอนผู้ใหญ่ยิ่งยากสลับซับซ้อนกว่า ทั้งนี้เพราะว่าอันชั้นเรียนที่อยู่ในระบบโรงเรียนนั้นเด็กนักเรียนจะมีวัยที่ใกล้เคียงกัน มีพื้นฐานระดับความรู้ใกล้เคียงกัน มีแรงจูงใจหรือวัตถุประสงค์ในการเรียนคล้ายคลึงกัน แต่นักศึกษาผู้ใหญ่นอกจากมีความแตกต่างในเรื่องของพื้นฐานความรู้ ความสนใจ และวัตถุประสงค์ในการเรียนต่างกันแล้ว ผู้ใหญ่ยังมีประสบการณ์ชีวิตที่ได้ประสบมาเป็นเวลาช้านาน จึงอาจจะกล่าวได้ว่าการเรียนการสอนผู้ใหญ่มีตัวแปรต่าง ๆ ที่ผู้สอนจะต้องนำไปพิจารณามากกว่าจำนวนตัวแปรที่มีในการเรียนการสอนของเด็ก (อุ้นตา นพคุณ 2527 : 2)

นักการศึกษาผู้ใหญ่จำเป็นต้องมีความสนใจและเข้าใจธรรมชาติของผู้ใหญ่เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา สิ่งที่สำคัญเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีดังนี้

1. พัฒนาร่างกายและจิตใจของผู้ใหญ่ในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้ใหญ่ และจะเป็นข้อมูลอย่างดีในการจัดกิจกรรมได้ถูกต้อง ตัวอย่าง เช่น ความสามารถในการมองเห็นของผู้ใหญ่ ช่วงอายุ 45-60 ปี จะลดลงประมาณครึ่งหนึ่งของคนอายุระหว่าง 25-40 ปี ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องจัดเป็นพิเศษในเรื่องของแสง เพื่อให้เหมาะกับการเปลี่ยนแปลง

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 57 - 59) ได้สรุปพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ซึ่งเอื้อต่อนักศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา เขาก็จะเกิดความพึงพอใจ

2. ด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ใหญ่ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ควรจะยึดถือสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่นี้เป็นหลักสำคัญมาใช้ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ก็คือการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด ว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ด้านการนำตนเอง ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ ก็คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน มากกว่าการหาหน้าที่ส่งผ่านความรู้ แล้วหาหน้าที่ประเมินว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคลเมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมการด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบแผนการเรียนการสอน เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของ โบลส์ สรุปเป็นหลักการสอนผู้ใหญ่ได้

3 ประการ คือ

1. ครูควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักศึกษาผู้ใหญ่ โดยเน้นกิจกรรมการสอนแบบบุคคลเป็นแกน (Person - centered)

เอเดอร์ (อ้างอิงมาจาก โทมัสมัด อับดุลกาเดร์ ม.บ.บ. 125 - 127) เชื่อว่าทุกคนสามารถมีโอกาสก้าวหน้าในการเรียนรู้ และนักการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องมีความเชื่อมั่น ความสามารถในการเรียนรู้ของเขา ซึ่งเอเดอร์ได้เรียบเรียงหลักการเรียนรู้ผู้ใหญ่ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดี ถ้าหากเขามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และจัดหาอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้เขาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริงของเขา จะช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนได้ดีกว่าการใช้อุปกรณ์การสอนที่ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของเขา

2. ผู้ใหญ่จะได้รับความคิดใหม่ได้เร็ว ถ้าหากความคิดนั้นสอดคล้องกับความเชื่อเก่าของเขา

3. ผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานทางการศึกษาน้อยมักจะไม่มีมั่นใจตนเอง และคิดว่าตนเองเรียนไม่ไหว การสร้างความสำเร็จในบทเรียนตอนต้นจะช่วยให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานการศึกษาน้อย มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

4. ช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เรียนในสิ่งที่เขาสนใจที่สุด และให้ก้าวหน้าไปตามอัตราความสามารถของเขาเองกับช่วยให้เขาหาคำตอบต่าง ๆ ด้วยตัวเขาเอง

5. ผู้ใหญ่มีประสบการณ์ที่ไม่ดีในโรงเรียนมาก่อนแล้ว จึงควรพยายามสร้างประสบการณ์การเรียนสบาย ๆ อย่าให้เขารู้สึกว่าซ้ำรอยกับประสบการณ์เดิม

6. ช่วยให้ผู้ใหญ่ที่มีจุดหมายหยุดนิ่งช่วงหนึ่ง ซึ่งผู้สอนจะต้องเข้าใจและยอมรับเพราะจุดหยุดนิ่งนั้นเป็นธรรมชาติในการเรียน หลังจากนั้นจะมีความก้าวหน้าต่อไป

7. ควรมีการทบทวนถึงวัตถุประสงค์เสมอว่า เขาเรียนทำไม ขณะนี้ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายมากน้อยแค่ไหน

ในกระบวนการจัดการการเรียนการสอน ครูผู้สอนนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่ง ควรส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ที่ดี เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2526 : 43 - 44) ให้แนวคิดในเรื่องของบทบาทของครู เพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้มีดังนี้

เอเดอ์ (อ้างอิงมาจาก ฆัมหมัด อับดุลกาเดร์ ม.บ.บ. 125 - 127) เชื่อว่าทุกคนสามารถมีโอกาสก้าวหน้าในการเรียนรู้ และนักการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องมีความเชื่อมั่น ความสามารถในการเรียนรู้ของเขา ซึ่งเอเดอ์ได้เรียบเรียงหลักการเรียนรู้ผู้ใหญ่ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดี ถ้าหากเขามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และจัดหาอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้เขาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริงของเขา จะช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนได้ดีกว่าการใช้อุปกรณ์การสอนที่ไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของเขา

2. ผู้ใหญ่จะได้รับความคิดใหม่ได้เร็ว ถ้าหากความคิดนั้นสอดคล้องกับความเชื่อเก่าของเขา

3. ผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานทางการศึกษาน้อยมักจะไม่มีมั่นใจตนเอง และคิดว่าตนเองเรียนไม่ไหว การสร้างความสำเร็จในบทเรียนตอนต้นจะช่วยให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานการศึกษาน้อย มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

4. ช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เรียนในสิ่งที่เขาสนใจที่สุด และให้ก้าวหน้าไปตามอัตราความสามารถของเขาเองกับช่วยให้เขาหาคำตอบต่าง ๆ ด้วยตัวเขาเอง

5. ผู้ใหญ่มีประสบการณ์ที่ไม่ดีในโรงเรียนมาก่อนแล้ว จึงควรพยายามสร้างประสบการณ์การเรียนสบาย ๆ อย่าให้เขารู้สึกว่าซ้ำรอยกับประสบการณ์เดิม

6. ช่วยให้ผู้ใหญ่ที่มีจุดหยุดนิ่งช่วงหนึ่ง ซึ่งผู้สอนจะต้องเข้าใจและยอมรับเพราะจุดหยุดนิ่งนั้นเป็นธรรมชาติในการเรียน หลังจากนั้นจะมีความก้าวหน้าต่อไป

7. ควรมีการทบทวนถึงวัตถุประสงค์เสมอว่า เขาเรียนทำไม ขณะนี้ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายมากน้อยแค่ไหน

ในกระบวนการจัดการการเรียนการสอน ครูผู้สอนนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่ง ควรส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ที่ดี เกียรติวารณ อมาตยกุล (2526 : 43 - 44) ให้แนวคิดในเรื่องของบทบาทของครู เพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้มีดังนี้

1. ทาวิธีการทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน บรรยากาศของห้องเรียนเต็มไปด้วยการยอมรับ เห็นอกเห็นใจ ไว้วางใจ ช่วยเหลือ เป็นมิตร ซึ่งกันและกันในห้องผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และสนใจผู้รู้มากขึ้น

2. ร่วมมือกับผู้เรียนในการวางเป้าหมายของการเรียนรู้ โดยอาจพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือ ความรู้ของผู้เรียนเวลาที่จะใช้ในการเรียน เครื่องมือประกอบการเรียนความรู้ความสามารถของตัวเอง ฯลฯ ผู้สอนซึ่งมีประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญและเคยผ่านการเรียนวิชานั้น ๆ มาแล้ว ย่อมสามารถช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นเป้าหมายของการเรียนได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

3. ร่วมมือกับผู้เรียนวางแผนการเรียน การเรียนที่มีแบบแผนและขั้นตอนที่เหมาะสมทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว

4. เป็นทั้งผู้ให้กำลังใจ แนะนำช่วยเหลือ รวมทั้งเป็นผู้บริการและจัดหาแหล่งความรู้อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนพาผู้เรียนไปดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น

5. ช่วยเหลือผู้เรียนในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่าบรรลุถึงสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังไว้มากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ สุนทร โคตรบรรเทา (2525 : 8 - 9) ได้เสนอแนวคิดว่า บทบาทของครูผู้สอนไว้ดังนี้ คือ บทบาทของครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในกลุ่ม เป็นผู้ที่ทำให้สมาชิกของกลุ่มได้ชี้แจงจุดมุ่งหมายของตน เป็นผู้สร้างบรรยากาศของการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เป็นผู้ช่วยเหลือชี้แนะแหล่งวิทยาการที่จะหาความรู้เพิ่มเติมตามที่กลุ่มต้องการ เป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถทำได้หลายบทบาท และครูจะปรับปรุงวิธีสอนการจัดหลักสูตร บทเรียนโปรแกรมการฝึก ตลอดจนเครื่องมือช่วยเรียนต่าง ๆ แล้ว การสร้างนิสัยการเรียนที่ถูกต้องนับว่ามีความสำคัญยิ่ง ซึ่งได้แก่การเรียนด้วยความสนใจ ตั้งใจ ใครู้ ใครเรียน ใช้การสังเกต ได้ถาม ฝึกคิด หาทางพัฒนาและปรับปรุงตนเองเสมอ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่เกิดขึ้นถ้าหากเพียงแต่ครูให้

คำแนะนำหรือสิ่งให้ทำเท่านั้น แต่จะต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย

ฉะนั้นการศึกษาแบบแผนการเรียนของผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนแล้ว ก็ยังได้แบบอย่างวิธีปฏิบัติที่ให้ประโยชน์ด้วย อย่างไรก็ตามผู้เรียนจะต้องพัฒนาวิธีการของตนเองขึ้น เพราะการเรียนแบบอาจได้ผลเพียงบางส่วน แต่ถ้าผู้เรียนคิดค้นและพัฒนาวิธีการของตนเองขึ้นมากการเรียนรู้อาจจะมีคุณค่าและมีการพัฒนาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะในปัจจุบันมีกิจกรรมหลายอย่าง ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้นว่า การจัดตั้งห้องสมุดศูนย์การเรียน ที่อ่านหนังสือ เป็นต้น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ก็มีสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อการศึกษา การเรียนในระบบทางไกล เป็นต้น ความพยายามทั้งหลายเหล่านี้ก็เพื่อที่จะเอาชนะอุปสรรคเรื่อง เวลาและระยะทางไกล ข้อสำคัญอยู่ที่การเห็นความสำคัญของการศึกษา การสร้างนิสัยรักการเรียนและพัฒนาดตนเองตลอดเวลา

แนวคิดในการศึกษาแบบแผนการเรียน

การศึกษาเรื่องแบบแผนการเรียน เริ่มเป็นที่สนใจของนักศึกษา และนักจิตวิทยาในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง และมีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในต่างประเทศ ไว้มากมาย ดันน์ (Dunn. 1891 : 9) ศาสตราจารย์ทางการศึกษาที่ศูนย์การศึกษาแบบแผนการเรียนการสอน ณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ได้กล่าวว่า จากการค้นพบในหลาย ๆ งานวิจัยที่ผ่านการออกแบบอย่างดี แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถที่จะบอกแนวทางที่เขาจะเรียนรู้ได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีที่สุดและยังเชื่อว่า แบบแผนการเรียนของนักศึกษาอาจจะ เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักศึกษาด้วย มานน์ และคนอื่น ๆ (Mann and others. 1967 : 78) เป็นอีกผู้หนึ่ง ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในห้องเรียนสำหรับรายวิชาโดยทั่วไป และได้แบ่งแบบแผนการเรียนออกเป็น 8 แบบ ดังนี้

1. แบบยินยอม (The compliant students) เป็นลักษณะของผู้เรียนที่ยอมปฏิบัติตามอย่างเดียวจนเป็นที่พอใจของเพื่อน อาจารย์ผู้สอนและคนอื่น ๆ ผู้เรียนแบบนี้จะยึดเอางานเป็นหลัก ไม่สนใจประสบการณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานของตน พยายามไม่ให้งานอื่นมาแทรกแซงงานที่ตนจะทำและได้รับมอบหมายมาจากอาจารย์ ผู้เรียนถือว่าอาจารย์มีอำนาจในการให้คะแนน จึงมีแนวโน้มที่จะทำงานตามที่ผู้อื่นสมมุติให้มากกว่าจะเกิดจากรู้สึกของตนเอง ผู้เรียนแบบนี้มีความกระตือรือร้นและตั้งใจทำงานเพื่อให้ถูกใจอาจารย์และผู้ปกครอง ผู้เรียนจะไม่ชอบห้องเรียนที่ปล่อยปละละเลย ขาดระเบียบ สิ่งสำคัญของผู้เรียนกลุ่มนี้คือต้องการทำความเข้าใจกับวิชาที่เรียน

2. แบบวิตกกังวล (The anxious dependent students) ถ้าผู้เรียนแบบนี้มีมากอาจารย์ผู้สอนต้องพิจารณาตนเอง เพราะผู้เรียนจะทำอะไรต้องขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน ทั้งด้านความรู้สึกและความช่วยเหลือ ผู้เรียนจะวิตกกังวลมากในเรื่องการวัดผลในแต่ละรายวิชา รองลงมาก็คืองานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน สิ่งสำคัญอีกอย่างคือผู้เรียนมีความรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถ ความรู้สึกดังกล่าวผสมผสานกับแรงกดดันจากปัญหาภายนอก โดยเฉพาะจากที่บ้าน ผู้เรียนจะเกิดความวิตกกังวลขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง และจะมีผลต่อคะแนนของตนด้วยความกังวล อาจมีส่วนดีคือช่วยทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงตนเองเท่านั้น

3. แบบท้อใจ (The discouraged workers) ผู้เรียนแบบนี้มักจะพูดเสมอว่ารู้สึกไม่พอใจในตนเอง เมื่อทำสิ่งใดผิดหรือบกพร่องก็จะโทษตนเอง มองไม่เห็นความดีของตนเอง มีทัศนคติต่อตนเองในทางลบ จะทำสิ่งใดก็มักจะท้อแท้และมีความวิตกกังวลเมื่อทำสิ่งใดไม่ได้ผล จะตำหนิตนเองว่าไม่ดีขาดความสามารถ ผู้เรียนแบบนี้ไม่เป็นที่ชื่นชมในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน เพราะผู้เรียนชอบดูถูกตนเอง ไม่ยอมรับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์อื่น ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนของตน นอกจากนี้ยังแบ่งแยกตนออกจากเพื่อนบางกลุ่ม เพราะยึดหลักทัศนคติของตนเองเป็นหลัก

ชอบยกเอาบมด้อยที่มีอยู่มาพาดพิงกับผลการเรียน มากกว่าจะลดบมด้อยแล้วสร้างบมเด่นขึ้นมา

4. แบบอิสระ (The independents) ผู้เรียนกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นผู้มีวุฒิภาวะสูงกว่าผู้อื่นอย่างเห็นได้ชัด มีสติปัญญาดี มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นอิสระในตนเองโดยปราศจากการข่มขู่จากอาจารย์ การงาน และเพื่อน ๆ ผู้เรียนมีความเป็นอิสระที่มั่นคง ในขณะที่ผู้เรียนคนอื่น ๆ สับสนและวิตกกังวล ผู้เรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของการเรียน วัตถุประสงค์ และการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์

5. แบบวีรบุรุษ (The heroes) ก่อน ค.ศ.1970 ผู้เรียนกลุ่มนี้มักจะเป็นผู้ชาย ในปัจจุบันมีผู้เรียนที่เป็นผู้หญิง เข้ามาในกลุ่มนี้มากขึ้น ผู้เรียนแบบนี้เป็นพวกที่อยู่แนวหน้าของเพื่อนในห้อง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป มีชื่อเสียงโด่งดังทางการเรียน และมีบทบาทต่อการประท้วง ผลงานของกลุ่มนี้มีทั้งประเภทสร้างสรรค์และสร้างปฏิกิริยา และก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้นอย่างรุนแรงได้ ความภูมิใจในอำนาจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนพยายามสร้างเอกลักษณ์โดยการแสดงออก

6. แบบปฏิปักษ์ (The snipers) ผู้เรียนแบบนี้เป็นพวกที่มองโลกอันแง่ร้ายเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และความสัมพันธ์กับอาจารย์และผู้มีอำนาจอื่น ๆ ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับต่ำ มีนิสัยชอบหลบหลีก และไม่ยอมเผชิญหน้ากับอาจารย์มักสร้างความขัดแย้งกับตัวเอง หนีไปสู่อารมณ์ยอมรับอาจารย์ และมีแนวโน้มเพื่อเป็นปฏิปักษ์กับอาจารย์ผู้สอน

7. แบบแสวงหาความสนใจ (The attention seekers) ผู้เรียนประเภทนี้เน้นทางด้านสังคมมากกว่าสติปัญญา ผู้เรียนต้องการสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และผู้เรียนคนอื่น ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น พูดคุย แสดงตัว คุยโว แสดงหรือเล่าเรื่องตลกต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความสนใจ และเกิดการยอมรับในหมู่เพื่อนฝูง ในแวดวงของผู้เรียนด้วยกัน เพื่อบดบังรัศมีความสนใจทางด้านบุคลิกภาพ

8. แบบสงบเงียบ (The silent students) ผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นพวกที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการอภิปรายในกิจกรรมทางการเรียน พูดน้อย มักเงียบเฉย ไม่ทำอะไร ไม่ว่าในหรือนอกห้องเรียน สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีน้อย การสนับสนุนช่วยเหลือก็มีน้อยเช่นกัน ไม่ชอบทำกิจกรรมการเรียน จึงทำให้เกิดความห่างเหินกับผู้สอน ผู้สอนก็ไม่เข้าใจผู้เรียนเพราะผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มน้อย

ไรช์แมน และกราช่า (Reichman and Grasha, 1975 : 86 - 87) ได้ศึกษาแบบแผนการเรียน โดยได้พัฒนาเรื่องแบบแผนการเรียน และได้แบ่งการเรียนออกเป็น 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ (Independent) ลักษณะผู้เรียนแบบนี้ชอบที่จะคิดและทำงานในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวเอง แต่จะพยายามฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน มีความตั้งใจศึกษาเพื่อให้เรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนเองคิดว่ามีความสำคัญ เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตัวของตนเอง

2. แบบพึ่งพา (Dependents) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้เป็นแบบที่แสดงความอยากเรียนรู้น้อย และจะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เรียน ผู้เรียนจะเห็นผู้สอนและกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนเป็นแหล่งของโครงสร้างความรู้และแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ ผู้เรียนแบบนี้มักไม่มีความคิดริเริ่มหรือมีความคิดบางอย่างที่เป็นของตนเอง สำหรับการอภิปรายในชั้นเรียน

3. แบบแข่งขัน (Competitive) ผู้เรียนแบบนี้เรียนรู้เนื้อหาเพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าจะต้องแข่งขันกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับรางวัลจากชั้นเรียน เช่น คะแนน คาชมเชย จากผู้สอน หรือความสนใจจากผู้สอน ผู้เรียนจะมองชั้นเรียนเป็นสนามแข่งขันที่จะต้องมีการแพ้และชนะ ซึ่งผู้เรียนจะมีความรู้สึกว่าจะตนเองจะต้องเป็นผู้ชนะ เสมอ

8. แบบสงบเงียบ (The silent students) ผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นพวกที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการอภิปรายในกิจกรรมทางการเรียน พูดน้อย มักเงียบเฉยไม่ทำอะไร ไม่ว่าในหรือนอกห้องเรียน สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมีน้อย การสนับสนุนช่วยเหลือก็มีน้อยเช่นกัน ไม่ชอบทำกิจกรรมการเรียน จึงทำให้เกิดความห่างเหินกับผู้สอน ผู้สอนก็ไม่เข้าใจผู้เรียนเพราะผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มน้อย

ไรซ์แมน และกราชา (Reichman and Grasha. 1975 : 86 - 87) ได้ศึกษาแบบแผนการเรียน โดยได้พัฒนาเรื่องแบบแผนการเรียน และได้แบ่งการเรียนออกเป็น 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ (Independent) ลักษณะผู้เรียนแบบนี้ชอบที่จะคิดและทำงานในเรื่องต่าง ๆ ด้วยเอง แต่จะพยายามฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน มีความตั้งใจศึกษาเพื่อให้เรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนเองคิดว่ามีความสำคัญ เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตัวของตนเอง

2. แบบพึ่งพา (Dependents) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้เป็นแบบที่แสดงความอยากเรียนรู้น้อย และจะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เรียน ผู้เรียนจะเห็นผู้สอนและกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนเป็นแหล่งของโครงสร้างความรู้และแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ ผู้เรียนแบบนี้มักไม่มีความคิดริเริ่มหรือมีความคิดบางอย่างที่เป็นของตนเอง สำหรับการอภิปรายในชั้นเรียน

3. แบบแข่งขัน (Competitive) ผู้เรียนแบบนี้เรียนรู้เนื้อหาเพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าจะต้องแข่งขันกับผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับรางวัลจากชั้นเรียน เช่น คะแนน คาชมเชย จากผู้สอน หรือความสนใจจากผู้สอน ผู้เรียนจะมองชั้นเรียนเป็นสนามแข่งขันที่จะต้องมีการแพ้และชนะ ซึ่งผู้เรียนจะมีความรู้สึกที่ตนเองจะต้องเป็นผู้ชนะ เสมอ

ผู้เรียนอาจจะลดลง และผู้เรียนอาจขาดความสนุกสนานในการเรียน งานเรื่องนี้ ทอแรนซ์ (Torrance. 1965 : 25) ได้ชี้ให้เห็นว่า อาจารย์ที่ดีและมีความ กระตือรือร้น จะเป็นผู้ที่รู้ในความจริงที่ว่า เมื่อเปลี่ยนวิธีการสอนแล้ว ผู้เรียนที่เป็น คนเรียนช้าและยังไม่เกิดการเรียนรู้อาจกลายเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการเรียน อย่างน่าสนใจ ดังนั้นวิธีการที่ชัดเจนและเป็นระบบในการศึกษาแบบแผนการเรียนของ ผู้เรียนที่โยงไปสู่วิธีการสอนของอาจารย์ จึงได้รับความสนใจมากในต่างประเทศ

เรนซูลี และ สมิทท์ (Renzulli and Smith. 1978 : 25) ได้ศึกษา แบบแผนการเรียน โดยสำรวจความชอบในกิจกรรมการเรียนของผู้เรียน ที่แสดงออก ในวิธีการสอน 9 แบบ คือ

1. ผู้เรียนชอบทำงานอย่างเป็นอิสระในงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การ เตรียมรายงานผลการประชุมกลุ่ม หรือการเสนอแผนการทำงานตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย ผู้เรียนพอใจอย่างมากที่ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ในโครงการที่ผู้สอน แนะนำ โดยเฉพาะการทำวิจัยแบบแผนการเรียนแบบนี้เหมาะสำหรับวิธีการสอน แบบโครงการ
2. ผู้เรียนชอบตอบคำถามต่าง ๆ ที่ผู้สอนถามในชั้นเรียน โดยเฉพาะ การตอบปากเปล่า หรือใช้คำจำกัดความของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียน มีความรอบรู้ในเนื้อหาสาระที่นิยามไว้อย่างชัดเจน แบบแผนการเรียนแบบนี้เหมาะสม สำหรับวิธีการสอนแบบฝึกหัดและท่องจำ
3. ผู้เรียนสนุกสนานกับการได้ฟัง เพื่อนคนใดคนหนึ่งมาชั้นเรียนแนะนำคำตอบ ทบทวนเนื้อหาสาระ ที่อาจารย์สอนแล้วแต่ยังไม่เข้าใจชัดเจน หรือแนะนำทาง การแก้ปัญหาให้แบบแผนการเรียนแบบนี้เหมาะสำหรับวิธีการสอนแบบสอนกันเอง
4. ผู้เรียนพอใจที่ได้พูดโต้ตอบกับผู้สอนหรือผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อแสดง ความคิดเห็นและชอบที่จะฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ พร้อมทั้งซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ แบบแผนการเรียนแบบนี้เหมาะสำหรับวิธีการสอนแบบอภิปราย

5. ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระใหม่ ๆ หรือการทบทวนเนื้อหาวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว โดยใช้เกมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดทำสำหรับรายบุคคลหรือรายกลุ่ม แบบแผนการเรียนแบบนี้เหมาะสำหรับวิธีการสอนแบบเกมการสอน

6. ผู้เรียนชอบที่จะทำงานตามลำพัง เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับสาระใหม่ ๆ ผู้เรียนจะเตรียมข้อมูลสำหรับนำเสนอในชั้นเรียนด้วยตนเอง และชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้ใดช่วยเหลือ ผู้เรียนจะไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องตอบคำถามอาจารย์บ่อยครั้ง แบบแผนการเรียนนี้เหมาะสำหรับวิธีการสอนแบบอิสระ

7. ผู้เรียนชอบที่จะตอบกลุ่มคำถามที่ง่ายและแนะนำคำตอบไว้แล้ว ชอบทำงานที่มีคำถามไว้ให้ตอบหลาย ๆ คำถาม และต้องเป็นคำถามที่มีที่ท่าว่าจะตอบถูก สามารถตรวจสอบคำตอบได้ด้วยตนเอง แบบแผนการเรียนนี้เหมาะสมสำหรับวิธีการสอนแบบทเรียนโปรแกรม

8. ผู้เรียนจะตั้งใจฟังการบรรยายของอาจารย์ พยายามจดบันทึกข้อสรุปต่าง ๆ ที่ได้ยินในชั้นเรียน ชอบสถานการณ์การเรียนที่มีผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญมาอธิบายแนวความคิดที่ตนต้องการ แบบแผนการเรียนแบบนี้เหมาะสำหรับวิธีการสอนแบบบรรยาย

9. ผู้เรียนสนุกสนานกับการมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่จำลองมาจากสถานการณ์จริง ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและถกเถียงกันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์จำลอง แบบแผนการเรียนแบบนี้เหมาะสำหรับวิธีการสอนแบบจำลองสถานการณ์

จากการจำแนกแบบแผนการเรียนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแบบแผนการเรียนบางแบบมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงรวมแบบแผนการเรียนที่คล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน จึงได้แบบแผนการเรียนที่จำแนกใหม่เป็นแบบแผนการเรียนของนักศึกษา 6 แบบ คือ

1. แบบสาธิต หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมการฝึกปฏิบัติตามตัวอย่างที่ผู้สอนแสดงให้เห็นที่ละขั้น จนกว่าจะสามารถปฏิบัติเองได้

2. แบบศึกษาด้วยตนเอง หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมทำงานตามลำพัง เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ๆ และนำเสนอความรู้ในชั้นเรียน

3. แบบบรรยาย หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมโดยการฟัง ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญอธิบายแนวความคิด หรือสาระในบทเรียน และได้จัดบันทึกหลักการที่สำคัญของบทเรียน

4. แบบอภิปราย หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมในการฟังถาม และพูดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. แบบฝึกปฏิบัติจริง หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมการทดลอง หรือปฏิบัติงานด้วยตนเองในสถานการณ์จริง จัดบันทึกและสรุปผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน

6. แบบแก้ปัญหา หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนที่แสดงกิจกรรมคิดค้นวิธีการ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ได้ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองและอภิปรายคำตอบ

สำหรับการสอนนักศึกษาในชั้นเรียนนั้น จอยซ์ และฮอดจิส (Joyce and Hodges. 1966 : 409) อธิบายว่า อาจารย์ผู้สอนที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีวิธีการสอนหลาย ๆ แบบ จะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการสอนมากกว่าอาจารย์ผู้สอนที่มีวิธีการสอนอย่างจำกัด การพิสูจนคุณภาพของการสอนอาจจะมองในเรื่อง ความหลากหลายของ เทคนิคการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนได้ การศึกษาแบบแผนการเรียน ตามแนวคิดของ เรนชูลี และสมิทท์ จะช่วยทำให้ความตั้งใจของอาจารย์ผู้สอน ประสบความสำเร็จและพบกับยุทธวิธีการสอนที่มีประโยชน์ที่สุดสำหรับกลุ่มย่อย ๆ ของผู้เรียนที่ตนรับผิดชอบ ความเชื่อที่ว่า การที่จะให้ผู้เรียนมีความรอบรู้และไปถึงเป้าหมายร่วมกันได้ จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนแบบเดียวกันนั้น แทนเนอร์ และ ลินด์เกริน (Tanner and Lindgren. 1971 : 151) คัดค้านว่าเป็นแนวคิดที่ไม่ตรงความจริงในทางการศึกษา เพราะผู้เรียนแต่ละคนในใจในหัวข้อต่าง ๆ ของความรู้ที่แตกต่างกัน การใช้วิธีการสอนอย่างเดียวกันจะเป็นอุปสรรคต่อการไปถึงเป้าหมายร่วมของผู้เรียนได้ การสำรวจแบบแผนการเรียนที่โยงไปสู่วิธีการสอนที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับแบบการเรียนของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจทำให้การเรียนการสอนในชั้นประสบความสำเร็จได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแบบแผนการเรียนรู้ ยังไม่มีใครได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มากนัก ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ มีดังต่อไปนี้

นภาพร เมฆรักษาวณิช (2515 : 80 - 87) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยและทัศนคติในการเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนในสาขาวิชาต่างกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล ในเขตพระนคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนของ บราวน์ และ โฮลซแมน แบบเอช (The Survey of Study Habits and Attitudes : Brown and Holtzman : H) เป็นเครื่องมือในการวิจัยผลการวิจัยพบว่า

1. นิสัยและทัศนคติในการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
3. นักเรียนชายและหญิงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนไม่แตกต่างกัน
4. โดยทั่วไปแล้ว นิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนต่างสาขาวิชาต่างกันจะต่างกัน ยกเว้นนักเรียนชายแผนกวิทยาศาสตร์ และนักเรียนหญิงแผนกศิลปศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล (2526 : 75 - 91) ศึกษาความชอบแบบแผนการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบแบบแผนการเรียนของนิสิตที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี สาขาวิชาที่ต่างกัน และหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการเรียน 6 แบบ อันได้แก่ แบบพึ่งพา แบบหลีกเลี่ยง แบบอิสระ แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ และแบบแข่งขัน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นนิสิตในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จำนวน

750 คน ผลการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้พบว่า

1. นิสิตชอบแบบแผนการเรียนแบบร่วมมือค่อนข้างสูง ชอบแบบแผนการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระในระดับปานกลาง แต่นิสิตไม่ชอบแบบแผนการเรียนแบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขัน

2. นิสิตชายและหญิง ชอบแบบแผนการเรียนแบบอิสระ แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ชอบแบบแผนการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นิสิตในระดับชั้นปีต่างกันชอบแบบแผนการเรียนแบบพึ่งพาต่างกัน

5. นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน ชอบแบบแผนการเรียนแบบอิสระ แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. แบบแผนการเรียนแต่ละแบบมีความสัมพันธ์กัน

การศึกษานิสัยและทัศนคติในการเรียน ตลอดจนความชอบในแบบแผนการเรียนของผู้เรียนที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นความพยายามที่จะแสวงหาวิธีการที่ดีที่จะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนมองเห็นความสำคัญของผู้เรียน ในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลและ เสรีภาพในการเลือกวิธีการเรียน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม

อัจฉรา ภาณุรัตน์ (2529 : 53 - 55) ศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครูวิชาเอกประถมศึกษา และหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการเรียนที่นักศึกษาครูชอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครู โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครู จำนวน 400 คน ผลการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้พบว่า

1. นักศึกษาครูชอบแบบแผนการเรียนแบบบรรยายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ แบบแผนการเรียนแบบโครงการ แบบสาธิต แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง แบบจำลองสถานการณ์ แบบอภิปราย แบบบทเรียนโปรแกรม แบบแก้ปัญหา และแบบศึกษาด້วยตนเอง

2. แบบแผนการเรียนรู้แต่ละแบบมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะแบบแผนการเรียนรู้แบบสาธิต มีความสัมพันธ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด และเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

ดารี กุลประสิทธิ์ (2532 : 60 - 66) ศึกษาแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษา เทคนิคการแพทย์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบ แบบแผนการเรียนรู้ในแต่ละแบบของนักศึกษาตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นปีโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 134 คน ผลการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้พบว่า

1. นักศึกษาต้องการแบบแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์มาก อันดับรองลงมา ได้แก่ แบบอิสระ แบบฟังพา และแบบแข่งขัน ซึ่งอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ แบบหลีกเลี่ยง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์น้อย
2. นักศึกษาชายและหญิง ต้องการแบบแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบอิสระ แบบฟังพา และแบบแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ต่ำ ต้องการแบบแผนการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมุติฐานที่ตั้งไว้
4. นักศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน ต้องการแบบแผนการเรียนรู้แบบแข่งขัน ต่างกัน

เจมส์ (Jame. 1962 : 43 - 47) ได้ศึกษาว่าการจัดผู้เรียนให้เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบบต่าง ๆ นั้น มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความพอใจในกระบวนการทางการศึกษาของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักบิน 500 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรกทดลองให้เรียนแบบฟังบรรยายผ่านทางเครื่องบินที่เสียง ประเมินผลโดยให้ตอบข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ 30 ข้อ พร้อมทั้ง สรุปรวความชอบในวิธีการสอนที่นำมาทดลอง ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับวิธีการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ มีความแตกต่าง

ของคะแนนระหว่างผู้เรียนที่ได้เรียนด้วยวิธีสอนที่ตนชอบกับผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีที่ตนไม่ชอบ

เอ็นท์วิสเทิล และโดโรธี (Entwistle and Dorothy. 1970 : 132 - 143) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แบบแผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีวิธีการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ซึ่งสรุปผลการศึกษาไว้ว่า นักศึกษาที่เรียนดีจะมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีวิธีเรียนที่ดี มีแรงจูงใจในการเรียนสูง และมีความมั่นคงทางด้านอารมณ์

ปาสคาล (Pascal. 1971 : 1 - 11) ศึกษาผลกระทบทางการศึกษาของการจัดการสอนตามแบบแผนการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 185 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยา จำนวนนักศึกษาตามวิธีการสอน 3 แบบ คือแบบบรรยายสั้น ๆ แบบบรรยายกึ่งอภิปราย และแบบอิสระ โดยจัดนักศึกษาจำนวนครึ่งหนึ่งให้เรียนด้วยวิธีสอนที่ตนเลือกเป็นอันดับแรก ส่วนอีกครึ่งหนึ่งเรียนด้วยวิธีสอนที่เลือกเป็นอันดับสองและสาม ผลปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มแรกมีทัศนคติในเชิงบวกต่อวิชาจิตวิทยามากกว่านักศึกษากลุ่มที่สอง ที่ต้องเรียนด้วยวิธีสอนที่เลือกอันดับรองลงมา ในด้านคะแนนจากการประเมินผลวิชานี้ไม่ได้แสดงให้เห็นความแตกต่างแต่อย่างใด แต่พบว่านักศึกษาที่ไม่ชอบการเรียนแบบอิสระจะให้ความเห็นว่า วิชาจิตวิทยาเป็นวิชาที่ยากมากและ เกิดความคับข้องใจมากกว่า นักศึกษาที่ชอบเรียนด้วยวิธีนี้ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาชอบให้มีทางเลือกสำหรับการเรียนร้อยละ 93.5 และโดยทั่วไปคิดว่าทางเลือกทำให้นักศึกษามีเสรีภาพในการเรียนและเป็นการสอนแบบรายบุคคลร้อยละ 91.6

กิลด์ (Guild. 1980 : 1033) ได้ศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษา โดยพิจารณาขอบเขตที่จะนำเอาแบบแผนการเรียนมาใช้ได้ให้เป็นประโยชน์สำหรับครู

วิธีการศึกษาใช้การวิเคราะห์เอกสาร ผลของการศึกษาชี้ให้เห็นแนวทาง 6 ประการ คือ

1. นักศึกษามีแนวทางในการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนการเรียนเฉพาะของแต่ละคน
2. คุณลักษณะของแบบแผนการเรียนประ เหมินและจำแนกได้
3. คุณลักษณะของแบบแผนการเรียนมีผลต่อบุคคลในทิศทางที่ต่างกัน
4. มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อแบบแผนการเรียนของบุคคล
5. แบบแผนการเรียน มีความสำคัญในการที่จะนำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนในห้องเรียน
6. วิธีการสอนที่มีอยู่จะมีผลต่อแบบแผนการเรียนและผลของการเรียน

จากการศึกษาที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่าการศึกษาแบบแผนการเรียนโดยโยงไปสู่แบบแผนการเรียนที่เหมาะสมจะเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาผู้นั้นอย่างมาก เพราะการศึกษาตามแนวคิดนั้นทำให้มีการตัดสินใจเลือกวิธีสอนที่ถูกต้อง และเหมาะสม ของครูผู้สอน และถ้านักศึกษาได้เรียนด้วยแบบแผนการเรียนที่ตนต้องการแล้ว อาจทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วขึ้น และแบบแผนการเรียนที่ผู้เรียนต้องการจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกด้วย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน
ในการดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งสิ้น 22 แห่ง
จำนวนผู้เรียนมีทั้งสิ้น 5,707 คน จำแนกเป็นนักศึกษาชาย 3,342 คน
นักศึกษานหญิง 2,365 คน ประจําภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจาก นักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจําภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2532 จำนวน 5,707 คน ซึ่งใช้การเทียบจากสูตรยามาเน่ (Yamane,
1967 : 583) คือ

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักศึกษาทั้งหมดและจำนวนนักศึกษาที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนผู้ใหญ่	จำนวนนักศึกษาทั้งหมด			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. วัดธาตุทอง	379	253	632	50	33	83
2. เทพศิรินทร์	163	91	254	22	12	34
3. สันติราษฎร์	356	177	533	47	23	70
4. สามเสนวิทยาลัย	201	120	321	27	16	43
5. โยธินบูรณะ	114	109	223	15	14	29
6. เทพลีลา	79	101	180	10	13	23
7. หอวัง	88	113	201	12	15	27
8. วัดประดู่ในทรงธรรม	40	26	66	5	4	9
9. สารวิทยา	52	28	80	7	4	11
10. วัดคุลีธาราม	115	63	178	15	8	23
11. อมรินทร์อาราม	98	67	165	13	9	22
รวม	1,685	1,148	2,833	223	151	374

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับแบบแผนการเรียนรู้ การเรียนการสอน และลักษณะธรรมชาติของนักศึกษาผู้ใหญ่ จากเอกสาร วารสาร ตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาแบบสอบถามแบบแผนการเรียนรู้ (Student learning patterns questionnaire) ของเรนซูลีและสมิธ (Renzulli and Smith) ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย อัจฉรา ภาณุรัตน์ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวมาพัฒนาและดัดแปลง เพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษานครั้งนี้

3. นำแบบสอบถามแบบแผนการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาและดัดแปลงแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในด้านภาษาและความถูกต้องในด้านเนื้อหาให้สอดคล้องกับแบบแผนการเรียนรู้ในแต่ละแบบ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามแบบแผนการเรียนรู้ที่ผ่านคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านเนื้อหาความเข้าใจและการใช้ภาษา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ดร.ทองอยู่ แก้วทรชะ ดร.ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ และดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนผู้ใหญ่สุโขทัย ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อในแต่ละแบบแผนการเรียนรู้ โดยการทดสอบ t - test (รายละเอียด

อยู่ในภาคผนวก ข.) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในแต่ละแบบแผนการเรียนตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

กลุ่มข้อความในแบบแผนการเรียนแบบสาธิต ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .67

กลุ่มข้อความในแบบแผนการเรียนแบบศึกษาด้วยตนเอง ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

กลุ่มข้อความในแบบแผนการเรียนแบบบรรยาย ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

กลุ่มข้อความในแบบแผนการเรียนแบบอภิปราย ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77

กลุ่มข้อความในแบบแผนการเรียนแบบฝึกหัดปฏิบัติจริง ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

กลุ่มข้อความในแบบแผนการเรียนแบบแก้ปัญหา ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีลักษณะ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ใช้ปฏิบัติในการเรียนการสอน และประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 48 ข้อ เกี่ยวกับแบบแผนการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องแบบแผนการเรียนทั้ง 6 แบบ โดยแบบแผนการเรียนแต่ละแบบจะมีข้อคำถามจำนวนแบบละ 8 ข้อ จะสลับที่ปะปนกัน ผู้ตอบไม่สามารถทราบชื่อของแบบแผนการเรียนแต่ละแบบและข้อคำถามแต่ละข้อว่าเป็นแบบแผนการเรียนแบบใด

เนื่องจากลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต (Likert scale)
โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบข้อความตามข้อเท็จจริงที่ได้ปฏิบัติในระดับมากที่สุด
มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งในการนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน
ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของแบบแผนการเรียนแต่ละแบบ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์
ในการพิจารณา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า นักศึกษามีแบบแผนการเรียน
แบบนั้นอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า นักศึกษามีแบบแผนการเรียน
แบบนั้นอยู่ในเกณฑ์มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า นักศึกษามีแบบแผนการเรียน
แบบนั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า นักศึกษามีแบบแผนการเรียน
แบบนั้นอยู่ในเกณฑ์น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า นักศึกษามีแบบแผนการเรียน
แบบนั้นอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร และรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผ่านครูผู้สอน ปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 374 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 374 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด และแบบสอบถามทั้ง 374 ฉบับเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้ง 374 ฉบับ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ ชาย	223	59.6
หญิง	151	40.4
รวม	374	100.0
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง	177	47.3
ต่ำ	197	52.7
รวม	374	100.0
สถานภาพในการทำงาน มีงานทำ	227	60.7
ไม่มีงานทำ	147	39.3
รวม	374	100.0

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์แบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในแต่ละแบบตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 โดยการคำนวณคะแนนเฉลี่ยของแต่ละแบบเพื่อพิจารณาจัดอันดับของแบบแผนการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบแผนการเรียนรู้ในแต่ละแบบของนักศึกษาผู้ใหญ่ตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพการทำงาน ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 59)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N} = \frac{20744}{374}$$

เมื่อ \bar{x} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิธีสูตร (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ 2528 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 คำร้อยละ

2. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 การวิเคราะห์หาค่าจำแนก (Discrimination power) เป็น
รายข้อโดยวิธีสูตร เทคนิคร้อยละ 25 ของเอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1987 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูง
และกลุ่มต่ำ

\bar{X}_H แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง

\bar{X}_L แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนที่คนเลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง

n_L แทน จำนวนที่คนเลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach.1971 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของ
แบบสอบถามแต่ละข้อ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 182)

*

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

โดยมี $df = \frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}$

$$\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right] + \left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]}{n_1 - 1 + n_2 - 1}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
 $\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หน้า ๕๐

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์แบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยส่วนรวมและ
จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน
ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่
ในแต่ละแบบแผนการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
สถานภาพการทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยส่วนรวม จำแนกตามตัวแปร และจัดลำดับที่แบบแผนการเรียนดังปรากฏใน ตาราง 3 - 6

ตาราง 3 แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยส่วนรวมและลำดับที่

แบบแผนการเรียน	นักศึกษา (N = 374 คน)		ลำดับที่
	X	S	
แบบสาธิต	3.21	0.54	4
แบบศึกษาด้วยตนเอง	3.16	0.58	6
แบบบรรยาย	3.32	0.63	2
แบบอภิปราย	3.22	0.62	3
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	3.73	0.62	1
แบบแก้ปัญหา	3.14	0.55	6

จากตาราง 3 แสดงว่า แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยส่วนรวมที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงและอยู่ในเกณฑ์มาก ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบสาธิต แบบศึกษาด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหาตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 4 แบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศและลำดับที่

แบบแผนการเรียนรู้	นักศึกษาชาย (N = 223 คน)			นักศึกษาหญิง (N = 151 คน)		
	X	S	ลำดับที่	X	S	ลำดับที่
แบบสาธิต	3.20	0.55	4	3.23	0.52	4
แบบศึกษาค้นคว้าตนเอง	3.14	0.59	5	3.20	0.58	5
แบบบรรยาย	3.34	0.65	2	3.28	0.61	2
แบบอภิปราย	3.21	0.63	3	3.26	0.60	3
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	3.83	0.62	1	3.57	0.58	1
แบบแก้ปัญหา	3.14	0.56	6	3.14	0.55	6

จากตาราง 4 แสดงว่า แบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิง ที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง และอยู่ในเกณฑ์มาก ลำดับรองลงมา เป็นแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบสาธิต แบบศึกษาค้นคว้าตนเอง และแบบแก้ปัญหา ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 5 แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลำดับที่

แบบแผนการเรียน	นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=177 คน)			นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=197 คน)		
	X	S	ลำดับที่	X	S	ลำดับที่
แบบสาธิต	3.26	0.60	4	3.15	0.57	4
แบบศึกษาด้วยตนเอง	3.20	0.57	5	3.14	0.59	5
แบบบรรยาย	3.44	0.66	2	3.28	0.59	2
แบบอภิปราย	3.29	0.49	3	3.17	0.63	3
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	3.89	0.59	1	3.58	0.60	1
แบบแก้ปัญหา	3.17	0.54	6	3.11	0.57	6

จากตาราง 5 แสดงว่า แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง และอยู่ในเกณฑ์มาก ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปรายแบบสาธิต แบบศึกษาด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหา ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 6 แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ห่อทั้งที่ม้งานทา
และลาคับที่

แบบแผนการเรียน	นักศึกษาที่ม้งานทา (N = 227 คน)			นักศึกษาที่ไม่ม้งานทา (N = 147 คน)		
	X	S	ลาคับที่	X	S	ลาคับที่
แบบลาคับ	3.24	0.61	4	3.15	0.51	4
แบบศึกษาด้วยตนเอง	3.18	0.57	5	3.14	0.61	5
แบบบรรยาย	3.39	0.64	2	3.21	0.61	2
แบบอภิปราย	3.25	0.55	3	3.18	0.63	3
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	3.71	0.62	1	3.76	0.62	1
แบบแก้ปัญหา	3.16	0.57	6	3.11	0.53	6

จากตาราง 6 แสดงว่า แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ห่อทั้งที่ม้งานทา
และไม่ม้งานทา ที่ปฏิบัติมากเป็นลาคับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง และอยู่ในเกณฑ์มาก
ลาคับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบลาคับ แบบศึกษาด้วยตนเอง และ
แบบแก้ปัญหา ตามลาคับซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ว่าในแต่ละแบบแผนการเรียนจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน ดังปรากฏในตาราง 7 - 9

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ระหว่างนักศึกษาชายและหญิง

แบบแผนการเรียน	นักศึกษาชาย (N = 223)		นักศึกษาหญิง (N = 151)		t
	X	S	X	S	
แบบสาธิต	3.20	0.55	3.23	0.52	-0.59
แบบศึกษาด้วยตนเอง	3.14	0.59	3.20	0.58	-0.95
แบบบรรยาย	3.34	0.65	3.28	0.61	0.95
แบบอภิปราย	3.21	0.63	3.26	0.60	-0.12
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	3.83	0.62	3.57	0.58	4.11**
แบบแก้ปัญหา	3.14	0.56	3.14	0.55	0.04

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า แบบแผนการเรียนแบบฝึกหัดปฏิบัติจริงของนักศึกษาผู้ใหญ่ระหว่างเพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชายมีแบบแผนการเรียนแบบฝึกหัดปฏิบัติจริงสูงกว่านักศึกษาหญิง ส่วนแบบแผนการเรียนแบบอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่
ระหว่างนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ

แบบแผนการเรียน	นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง (N=177 คน)		นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำ (N=197 คน)		t
	X	S	X	S	
แบบสาธิต	3.26	0.60	3.15	0.57	2.50*
แบบศึกษาด้วยตนเอง	3.20	0.57	3.14	0.59	0.99
แบบบรรยาย	3.44	0.66	3.28	0.59	3.60**
แบบอภิปราย	3.29	0.49	3.17	0.63	1.43
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	3.89	0.59	3.58	0.60	4.93**
แบบแก้ปัญหา	3.17	0.54	3.11	0.57	0.93

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 8 แสดงว่า แบบแผนการเรียนแบบบรรยาย และ
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาผู้ใหญ่
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย
นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบแผนการเรียนทั้งแบบบรรยาย และ

แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และพบว่า
แบบแผนการเรียนแบบสาธิตมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบแผนการเรียนแบบสาธิตมากกว่า
นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนแบบแผนการเรียนแบบอื่น ๆ ไม่พบ
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่วัย
ระหว่างนักศึกษาที่มีงานทำกับไม่มีงานทำ

แบบแผนการเรียนรู้	นักศึกษาที่มีงานทำ (N=227 คน)		นักศึกษาที่ไม่มีงานทำ (N=147 คน)		t
	X	S	X	S	
แบบสาธิต	3.24	0.61	3.15	0.51	1.71
แบบศึกษาด້วยตนเอง	3.18	0.57	3.14	0.61	0.63
แบบบรรยาย	3.39	0.64	3.21	0.61	2.76**
แบบอภิปราย	3.25	0.55	3.18	0.63	0.80
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	3.71	0.62	3.76	0.62	-0.75
แบบแก้ปัญหา	3.16	0.57	3.11	0.53	0.89

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า แบบแผนการเรียนรู้แบบบรรยายของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยที่มีงานทำและไม่มีงานทำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีงานทำ มีแบบแผนการเรียนรู้แบบบรรยายมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีงานทำ ส่วนแบบแผนการเรียนรู้อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๒๒/๕/๖๕

✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน ต่อแบบแผนการเรียนทั้ง 6 แบบ คือ แบบสาธิต แบบศึกษาด้วยตนเอง แบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง แบบแก้ปัญหา

✓ วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

๒๒/๕/๖๕

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจาภาคเรียนที่ 2: ปีการศึกษา 2532 จำนวน 374 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายชั้น (Multistage random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบแผนการเรียนของนักศึกษา มีลักษณะ เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ถือปฏิบัติในการเรียนการสอน มีจำนวน 48 ข้อ ถามเกี่ยวกับแบบแผนการเรียนทั้ง 6 แบบ โดยแบบแผนการเรียนแต่ละแบบมีจำนวนข้อคำถามแบบละ 8 ข้อ แบบสอบถามแต่ละ

แบบแผนการเรียนรู้มีค่าความเชื่อมั่นดังนี้ แบบสาธิตมีค่าความเชื่อมั่น .67
 แบบศึกษาด้วยตนเองมีค่าความเชื่อมั่น .84 แบบบรรยายมีค่าความเชื่อมั่น .88
 แบบอภิปรายมีค่าความเชื่อมั่น .77 แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงมีค่าความเชื่อมั่น .85
 และแบบแก้ปัญหา มีค่าความเชื่อมั่น .76

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 374 ฉบับ ไปแจกให้นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยขอความช่วยเหลือจากครูผู้สอน แบบสอบถามที่ได้รับกลับมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวน แบบสอบถามทั้งหมด

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

๖๒/๖๕

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ตามโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณค่าความถี่และ ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์แบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยการคำนวณคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนแบบมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ทำ. 1. 1. 1.

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์แบบแผนการเขียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงานปรากฏดังนี้

1.1 แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยส่วนรวมที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงและอยู่ในเกณฑ์มาก ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปรายแบบสาธิตแบบศึกษาด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหา ตามลำดับซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

1.2 แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิงที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือแบบฝึกหัดปฏิบัติจริง และอยู่ในเกณฑ์มาก ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปรายแบบสาธิตแบบศึกษาด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหาลำดับซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

1.3 แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงและอยู่ในเกณฑ์มาก ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบสาธิตแบบศึกษาด้วยตนเองและแบบแก้ปัญหา ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

1.4 แบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งที่มีงานทำ และไม่ม้งานทำที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงและอยู่ในเกณฑ์มาก ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยายแบบอภิปราย แบบสาธิต แบบศึกษาด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหาตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละแบบแผนการเรียน จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ระหว่างนักศึกษาชายและหญิงในแต่ละแบบแผนการเรียน พบว่าในแบบแผนการเรียนแบบฝึกหัดปฏิบัติจริง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชายมีแบบแผนการเรียนแบบฝึกหัดปฏิบัติจริงมากกว่านักศึกษาหญิง ส่วนแบบแผนการเรียนแบบอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ระหว่างนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบแผนการเรียนทั้งแบบบรรยายและแบบฝึกหัดปฏิบัติจริง มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และพบว่าแบบแผนการเรียนแบบสาธิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบแผนการเรียนแบบสาธิตมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนแบบแผนการเรียนแบบอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ระหว่างนักศึกษาที่มีงานทำ และไม่ม้งานทำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีงานทำมีแบบแผนการเรียนแบบบรรยายมากกว่านักศึกษาที่ไม่ม้งานทำ ส่วนแบบแผนการเรียนอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่

รดยส่วนรวมที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงและอยู่ในเกณฑ์มาก
ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปรายแบบสาธิต แบบศึกษาค้นคว้าตนเอง
และแบบแก้ปัญหา ตามลำดับ

การที่นักศึกษาผู้ใหญ่มีแบบแผนการเรียนรู้แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง เป็นลำดับที่หนึ่ง
และอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษานับปัจจุบันต้องการเสริมสร้างให้
นักศึกษามีการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เพื่อเตรียมพร้อมรับการปรับตัวให้เข้ากับ
สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่ทุกคนต้องการกระทำด้วยตนเอง และจากการที่
นักศึกษาผู้ใหญ่มีแบบแผนการเรียนรู้ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มาก แสดงให้เห็นว่า
นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการแสดงความคิดของตนเองและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้อง
กับคำกล่าวของ สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 20) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็น
งานที่สำคัญที่สุดของสถาบันการศึกษาทุกระดับ จัดเป็นระบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน
กับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติ
ด้วยตนเอง อีกประการหนึ่ง นักศึกษาผู้ใหญ่ที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้อยู่ในช่วง
วัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่มีความต้องการที่อยากรู้อยากเห็นและ
ทดลองด้วยตนเอง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับเล็กซ์ (Lex. 1975. : 6093 - A)
ที่พบว่า นักศึกษาต้องการแบบแผนการเรียนรู้แบบกระบวนการปฏิบัติจริงมาก เพราะ
มีโอกาสได้แสดงความสามารถของตนเอง

ส่วนแบบแผนการเรียนรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งได้แก่ แบบบรรยาย
แบบอภิปราย แบบสาธิต แบบเรียนด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหา ตามลำดับ
ซึ่ง นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการรองลงมาจากแบบฝึกหัดปฏิบัติจริง ทั้งนี้อาจเนื่อง
มาจากรว่าการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคและวิธีการสอน
หลายรูปแบบและอีกประการหนึ่งก็คือ ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เข้ามาเรียน
ในโรงเรียนผู้ใหญ่ภาคค่ำ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในแต่ละ
แบบแผนการเรียนรู้จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศ ตามสมมุติฐานข้อที่ 1 พบว่าแบบแผนการเรียนของนักศึกษาชายและหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชายมีแบบแผนการเรียน แบบฝึกหัดปฏิบัติจริงมากกว่านักศึกษาหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังคมไทย และวัฒนธรรมไทยที่เกียรติผู้ชาย ถือว่าผู้ชายเป็นเพศมีความเป็นผู้ชายสูง มีการปฏิบัติงานอย่างคล่องแคล่วและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง กล้าคิด กล้าทำ จึงเป็นผลให้นักศึกษาชายมีลักษณะแบบแผนการเรียนแบบฝึกหัดปฏิบัติจริงมากกว่า นักศึกษาหญิง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ได้ผลสอดคล้องกับแบบแผนการเรียนของนิสิตชายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล 2526 : 113)

2.2 ผลการเปรียบเทียบแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ตามสมมุติฐานข้อที่ 2 พบว่าแบบแผนการเรียนของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีแบบแผนการเรียนทั้งแบบบรรยายและแบบฝึกหัดปฏิบัติจริงมากกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการเอาใจใส่สนใจในเนื้อหาวิชาที่มีการฝึกหัดปฏิบัติจริง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามธิบดี (ลักษณี มินะนันท์ และรุจิเรศ ธนุรักษ์ 2528 : 51) ซึ่งพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงต้องการแบบแผนการเรียนแบบบรรยายมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และยังพบว่าแบบแผนการเรียนแบบสาธิตมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแบบแผนการเรียนแบบสาธิตมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไม่เอาใจใส่สนใจในเนื้อหาวิชาที่เขาศึกษาอยู่ แม้กระทั่งแบบแผนการเรียนแบบสาธิตที่นักศึกษาเองจะต้องปฏิบัติตามครูผู้สอน

2.3 ผลการเปรียบเทียบแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามสถานภาพที่มีงานทำและไม่มีการทำงาน ตามสมมุติฐานข้อที่ 3 พบว่าแบบแผนการเรียนรู้แบบบรรยายของนักศึกษาที่มีงานทำ และไม่มีการทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีงานทำมีแบบแผนการเรียนรู้แบบบรรยายมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีงานทำย่อมมีคุณลักษณะเกี่ยวกับตัวเองทั้งทางด้านสติปัญญา ความถนัดหรือพื้นฐานความรู้เดิมความสนใจ ตลอดจนอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม เช่น ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งนักศึกษาที่มีงานทำมีประสบการณ์ในการรับฟังคำบรรยายมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีการทำงาน อีกประเด็นหนึ่ง การสอนนั้นจะต้องมีความรับผิดชอบในเนื้อหาวิชาของตนเอง นักศึกษาที่มีงานทำย่อมมีความสนใจที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางการศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนั้นประสบการณ์จากการทำงานจึงทำให้นักศึกษามีใจเปิดกว้าง และมีความเข้าใจง่ายกว่านักศึกษาไม่มีการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (กอบกาญจน์ ศรีประสิทธิ์ 2529 : 103 - 104) ที่พบว่านักศึกษาที่มีงานทำต้องการแบบแผนการเรียนรู้แบบบรรยายมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการศึกษาแบบแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีแบบแผนการเรียนรู้ลำดับที่หนึ่ง คือแบบฝึกหัดปฏิบัติจริง ดังนั้นครูผู้สอนควรเน้นให้นักศึกษาผู้ใหญ่มีกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ต้องลงมือปฏิบัติจริงให้มากที่สุด

1.2 ในการจัดการเรียนการสอนควรจะใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาหญิงมีความกล้าที่จะแสดงออก และกล้าที่จะลงมือปฏิบัติงาน ในด้านการศึกษา

1.3 ครูผู้สอนควรที่จะเอาใจใส่กับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักศึกษาที่ไม่มีงานทำ โดยการจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ กับการสอนของครูผู้สอน ว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด เพื่อจะได้ปรับปรุง การเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ เช่น อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ทักษะติดต่อวิชาชีพ ทักษะติดต่ออาจารย์ เพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร กรมการศึกษานอกโรงเรียน : กรุงเทพฯ 2532
 กอบกาญจน์ ตรีประสิทธิ์. การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบัน
การศึกษาพยาบาล. สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา 2529, 152 หน้า. อัดสำเนา.
 เกียรติวราธร อมาตยกุล. ปรัชญาการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 ในเต็ดโปรดักชั่น, 2526.
- ดารี กุลประสิทธิ์. แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
 วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2532, 84 หน้า อัดสำเนา
- ทองจันทร์ หงส์ลดาธมภ์. "หลักการเรียนรู้และการสอน," ใน หน่วยพัฒนาคณาจารย์.
 หน้า 2, ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- นภาพร เมษรักชาวนิช. ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทักษะดีในการเรียน
กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัย ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515, 81 หน้า อัดสำเนา.
- บรม นิคมานนท์. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2528.
 ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล. แบบการเรียนรู้ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัย ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526,
 131 หน้า อัดสำเนา.
- โรมทัมมัด อับดุลกาเดร์. จิตวิทยาและเทคนิคการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน.
 กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต. ม.ป.ป.

P 56

ลักษณะ มีเนนันท์ และรุจิเรศ ธนุรักษ์. การศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
โรงพยาบาลรามธิบดี. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 2528, 72 หน้า.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพร, 2528.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2526.

สุนทร โคตรบรรเทา. แนวคิดวิธีการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นอกกระบบโรงเรียน.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2525.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2524.

อัจฉรา ภาพรัตน์. วิธีการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครู วิชาเอกการประถมศึกษา.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529, 83 หน้า อัดสำเนา

อุ้นดา นพคุณ. การศึกษานอกกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2527.

/Beurquist, William H. and Steven R. Phillips. Advancement for Faculty
Development. New York, Council for the Advancement of Small
Colleges, 1975.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed.
New York, Harper, 1971. 752 p.

Davidman, Leonard. "Learning Styles : The Myth, the Panacea, the Wisdom,"
Phi Delta Kappan. 6 : 641 - 645, May, 1981.

Dunn, Lifelong Education and the Preparation of Educational Personnel
Hamburg : Unesco Institute for Education, 1891./1981

Edwards, Allen L. Statistical Analysis. 2nd. ed. New York : Rinehart
and Company, Inc., 1987. 234 p.

Entwistle, N.J. and J.D. Dorothy. "The Relationship Between Personality
Study Method and Academic Performance," The British Journal of
Educational Psychology. 40 : 132 - 143, June, 1970.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
5th. ed., Tokyo : Mc Graw - Hill Book Company, 1981.

Guild, Patricia. "Learning Style : Knowledge, Issues and Applications
for Classroom Teacher," Dissertation Abstracts International.
41 : 1033 - A, September, 1980.

James, N.E. "Personal Preference for Method as a Factor in Learning,
" Journal of Educational Psychology. 53 : 43 - 47, 1962.

Joyce, B.R. and R.E. Hodges. "Instructional Flexibility Training,"
Journal of Teacher Education. 17 : 409 - 416, 1966.

Lex, James J. "Attitude Change of Secondary Students Association
with a Course in Group Dynamics," Dissertation Abstracts
International. 33 : 6093 - A, May, 1975.

Mann, Richard D. and others, The College Classroom : Conflict Change
and Learning. New York : John Wiley and Sons, Inc., 1976.

Pacal, C.E. "Instructional Options, Option Preferences and Course
Outcomes," The Alberta Journal of Education Research.
17 : 1 - 11, 1971.

- Reichman, Sheryl and Anthony Grasha. Workshop Handout on Learning Styles. Ohio : University of Cincinnati, 1975.
- Renzulli, Joseph S. and Linda H. Smith. Learning Styles Inventory : A Measure of Student Preference for Instructional Techniques. Connecticut : Creative Learning Press, Inc., 1978.
- Skinner, B.F., The Technology of Teaching. New York : Meredith Publishing Company, 1968, 271 p.
- Smith, U.H. Learning Styles : Measurement and Educational Significance. Unpublished Ph.D. Dissertation, University of Connecticut, 1970.
- Tanner, L.N. and H.C. Lindgren. Classroom Teaching and Learning : A Mental Health Approach. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1971.
- Torrance, E.P. Mental Health and Achievement : Increasing Potential and Reducing School Dropout. New York : Wiley, 1965.
- Yamane Taro, Statistics; An Introductory Analysis. 2nd. ed., New York : Haper and Row, 1967.

การพิจารณา

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 มีนาคม 2533

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายสุคนธ์ สนธิ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำ วิทยานิพนธ์ เรื่องการสำรวจแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วย ความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ในการนี้จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากท่านเพื่อ ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงตามข้อความทั้งหมดด้วย ทั้งนี้คำตอบของท่าน ทั้งหมดจะถูกเก็บไว้เป็นความลับทั้งหมด ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรด ตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับ ความร่วมมือด้วยดีในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุคนธ์ สนธิ)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเรื่อง การสำรวจแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการศึกษาแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่ทำข้ออยู่ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียน คำตอบที่ได้นี้จะไม่มี ผลต่อการให้คะแนนการสอบของท่าน แต่เป็นข้อมูลสำคัญในการจัดการเรียนการสอน

นักศึกษาผู้ใหญ่ให้มีประสิทธิภาพการเรียนยิ่งขึ้น จึงขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป
 ต่ำกว่า 2.75 ลงมา

3. สถานภาพการทำงาน

- มีงานทำ
 ไม่มีงานทำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนของนักศึกษาผู้ใหญ่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับวิธีการเรียนการสอนที่
ท่านต้องการมากที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อความ

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าใช้อุปกรณ์การสอนตามที่ ตามที่อาจารย์แสดงให้ดู
2.	ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่ เรียนด้วยตนเอง เป็นส่วนใหญ่น้อย
3.	ข้าพเจ้าฟังและจดบันทึกตามคำ อธิบายของอาจารย์อยู่เสมอ
4.	ข้าพเจ้ามักแสดงเหตุผลเพื่อให้ เพื่อน ๆ ในชั้นยอมรับ
5.	ข้าพเจ้าต้องการอยากให้อาจารย์ สอนวิชาที่มีการปฏิบัติเป็นการปฏิบัติ จริง ๆ ไม่ใช่เป็นข้อสอบ
6.	ข้าพเจ้าใช้เวลาออกชั้นเรียนวาง แผนงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกับเพื่อน
7.	เมื่ออาจารย์สาธิตให้ดู ข้าพเจ้าได้ จดบันทึกตามทุกครั้ง
8.	ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อค้นหาแนวคิดใหม่
9.	ข้าพเจ้าจดบันทึกคำบรรยายของ อาจารย์อย่างละเอียดเพื่อนำไป อ่านทบทวนก่อนสอบ

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดเห็น เสมอในชั้นเรียน
11.	ข้าพเจ้ากระตือรือร้นที่จะศึกษาหา ความรู้เกี่ยวกับวิชาที่มีการปฏิบัติ จริง
12.	ข้าพเจ้าดำเนินการแก้ปัญหาใน ชั้นเรียนตามขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์
13.	ข้าพเจ้าต้องการลงมือสาธิตงานที่ อาจารย์แสดงให้ดูตามขั้นตอน
14.	ข้าพเจ้าเตรียมการเพื่อจะนำความ รู้มาเสนอในชั้นเรียนด้วยตนเอง
15.	ข้าพเจ้าไปขอคำอธิบายเพิ่มเติม จากอาจารย์อยู่เสมอ
16.	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับ หัวข้อที่อาจารย์แนะนำ.....
17.	ข้าพเจ้าสนใจเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่อาจารย์นำมาให้ปฏิบัติว่ามี คุณสมบัติและลักษณะการทำงาน อย่างไร.....
18.	ข้าพเจ้าคิดหาวิธีการแก้ปัญหาใน ช่วงเวลาที่อาจารย์กำหนดให้

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.	เมื่อโรงเรียนมีนิทรรศการข้าพเจ้า จะอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตงานที่เป็น ขั้นตอน
20.	ข้าพเจ้ามักศึกษาค้นคว้านอกชั้น เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองอยู่เสมอ
21.	ข้าพเจ้าพยายามอย่างยิ่งที่จะบันทึก ทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจารย์สอน
22.	ข้าพเจ้าพยายามแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน เสมอ
23.	ข้าพเจ้าต้องการลงมือปฏิบัติงานกับ เครื่องมือที่ได้มาตรฐาน
24.	ข้าพเจ้าได้เรียนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จากปัญหาที่อาจารย์กำหนดให้ขบคิด
25.	ข้าพเจ้าพยายามช่วยเหลือเพื่อนที่ ทำงานผิดขั้นตอนอยู่เสมอ
26.	ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ในการเรียนด้วยความเป็น ตัวของตัวเอง
27.	ข้าพเจ้าจะยึดเอาความรู้ที่ได้จาก การบรรยายของอาจารย์ว่าเป็นสิ่ง ที่ถูกต้อง

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28.	เมื่อมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นใน ชั้นเรียนข้าพเจ้าจะ เสนอความคิด เพื่อให้เพื่อนยอมรับ
29.	ข้าพเจ้าพยายามหาปัญหาที่บกพร่อง ของงานที่อาจารย์นำมาให้ปฏิบัติ
30.	ข้าพเจ้าร่วมปรึกษากับเพื่อน ๆ ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ
31.	ข้าพเจ้าชอบที่อาจารย์เรียกไปเป็น ผู้ช่วยขณะที่แสดงการทำงานให้ นักศึกษาดู
32.	ข้าพเจ้าเลือกหัวข้อที่จะศึกษาและ เขียนรายงานด้วยตนเองโดยไม่ ต้องปรึกษาอาจารย์
33.	ข้าพเจ้าได้ความรู้จากการฟังและ จดบันทึกดีกว่าไปค้นคว้าเอง
34.	ในการเรียนวิชาที่เปิดโอกาสให้มี การอภิปรายข้าพเจ้าสามารถแสดง เหตุผลได้เป็นอย่างดี
35.	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบมากกับ งานที่อาจารย์มอบหมายให้ในเรื่อง ของการฝึกปฏิบัติจริง

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36.	ข้าพเจ้าพยายามหาวิธีการแก้ปัญหา ให้ได้ก่อนคนอื่น ๆ เสมอ
37.	ข้าพเจ้าจัดบันทึกและจาชั้นตอนการ สาธิตแล้วนำไปปฏิบัติที่บ้าน
38.	ข้าพเจ้ามักจะวางแผนในการเรียน วิชาต่าง ๆ ด้วยตนเอง
39.	ข้าพเจ้าขอใบให้อาจารย์อธิบาย เนื้อหาของบทเรียนอยู่เสมอ
40.	ข้าพเจ้ามักเตรียมตัวอย่างอ่าน หนังสือมาล่วงหน้าสำหรับวิชาที่ต้อง มีการแสดงความคิดเห็น
41.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ควรมีการปฏิบัติจริง
42.	ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนได้ดี
43.	เมื่อการสาธิตข้าพเจ้าจะนำอุปกรณ์ มาเองแล้วปฏิบัติตาม
44.	ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญมาก น้อยอย่างไร					
45.	ข้าพเจ้าพยายามเลือกที่นั่งที่ฟัง อาจารย์บรรยายและเขียนบน กระดานดำได้ชัดเจน

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
46.	ข้าพเจ้าจะสนใจความคิดเห็นของ อาจารย์ถึงแม้ว่าจะไม่เห็นด้วย
47.	ข้าพเจ้าสนใจที่จะทดลองปฏิบัติงาน ที่เป็นของจริง
48.	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยกับเพื่อน ๆ นอก ชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นและ ปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเรียนที่ กำลังเรียน

ภาคผนวก ข

คำอ่านจ่าแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1.	3.50	17.	4.58	33.	3.54
2.	3.81	18.	4.13	34.	3.80
3.	6.48	19.	2.90	35.	6.00
4.	4.30	20.	4.99	36.	5.40
5.	4.38	21.	6.00	37.	6.53
6.	4.14	22.	9.00	38.	5.25
7.	2.26	23.	4.38	39.	2.97
8.	4.23	24.	3.67	40.	3.18
9.	3.58	25.	2.84	41.	9.00
10.	2.60	26.	3.55	42.	5.01
11.	6.39	27.	3.79	43.	4.02
12.	3.34	28.	7.60	44.	3.35
13.	3.50	29.	4.53	45.	3.50
14.	4.57	30.	4.33	46.	3.71
15.	4.69	31.	3.15	47.	7.21
16.	4.57	32.	4.16	48.	4.38

ภาคผนวก ค

ชุดแสดง เลขที่ข้อแบบสอบถามของแบบแผนการเขียนในแต่ละแบบ

ชุดแสดง เลขที่ข้อแบบสอบถามของแบบแผนการเรียนในแต่ละแบบ

แบบแผนการเรียน	ข้อคำถาม							
แบบสาธิต	1	7	13	19	25	31	37	43
แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2	8	14	20	26	32	38	44
แบบบรรยาย	3	9	15	21	27	33	39	45
แบบอภิปราย	4	10	16	22	28	34	40	46
แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง	5	11	17	23	29	35	41	47
แบบแก้ปัญหา	6	12	18	24	30	36	42	48

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุคนธ์ สนนธ์
เกิดวันที่	11 ธันวาคม 2507
สถานที่เกิด	อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 21 หมู่ 5 ต.กำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเซนต์คาเบรียล 565 ถ.สามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2523 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) จากโรงเรียนมัธยมนพคุณ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.2525 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) จากโรงเรียนบางสะพานวิทยา อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.2527 บวท. จากวิทยาลัยอินทราชัย กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2529 กศ.บ. วิชาเอกภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา พ.ศ.2534 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การสำรวจแบบแผนการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สุคนธ์ สุนธิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มกราคม 2534

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแบบแผนการเรียนรู้ของ
นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบ
แบบแผนการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยจำแนกตาม เพศ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532
จำนวน 374 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 6 แบบ
คือ แบบสาธิต แบบศึกษาด้วยตนเอง แบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง
และแบบแก้ปัญหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร
มีแบบแผนการเรียนรู้ที่ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่หนึ่งคือ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง และอยู่ใน
เกณฑ์มาก ลำดับรองลงมาเป็นแบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบสาธิต
แบบศึกษาด้วยตนเอง และแบบแก้ปัญหา ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
2. นักศึกษาผู้ใหญ่ชายและหญิงมีแบบแผนการเรียนรู้ แบบฝึกหัดปฏิบัติจริง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำ มีแบบแผนการเรียนรู้แบบบรรยาย และแบบฝึกหัดปฏิบัติจริง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าแบบแผนการเรียนรู้
แบบสาธิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีงานทำ และไม่ม้งานทำมีแบบแผนการเรียนรู้แบบบรรยาย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A SURVEY OF THE LEARNING PATTERNS
OF THE SECONDARY LEVEL ADULT STUDENTS IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SUKON SONTHI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Adult Education

at Srinakharinwirot University

January 1991

The purposes of this research were to study learning patterns of the secondary level adult students in Bangkok, and to compare the different types of learning patterns of the adult students according to sex, learning achievement and working status.

The sample group in the study consisted of 374 secondary level adult students in Bangkok, semester 1989. The instrument of the study was a student learning pattern questionnaire which was divided into six types : Demonstration, Self-Studying, Description, Discussion, Practical Exercise and Solution. The frequency, percentage, statistical mean, standard deviation and t-test were used for data analysis

The results of the analysis were as follow :

1. The secondary level adult students, Bangkok have the first learning pattern of Practical Exercise and high level. The Description, Discussion, Demonstration, Self-Studying and Solution were used respectively a moderate level.
2. Both male and female secondary level adult students were different at the .01 statistically significant level on the learning pattern of Practical Exercise.
3. High and Low learning achievement of the students showed different at the .01 the learning pattern of the Description and Practical Exercise and at the .05 statistically significant level on the Demonstration.

4. Both working and non-working secondary level adult students were different at the .01 statistically significant level on the learning pattern of Description.